

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
<http://www.credit-rating.com.ua>

Рейтинговий звіт KOMS 006-007

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Комсомольськ
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	06.04.2006 р.
Дата оновлення:	26.05.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA-
Прогноз:	негативний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг ґрунтується на аналізі за результатами 2008 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій виконавчим комітетом Комсомольської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата визначення/оновлення	06.04.2006 р.	26.09.2006 р.	26.06.2007 р.	04.12.2007 р.	15.04.2008 р.	04.12.2008 р.	26.05.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «-/+» означають проміжні категорії рейтингу відносно основних категорій.

Прогноз «негативний» вказує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків.

Рівень кредитного рейтингу міста Комсомольська підтримується:

- високим рівнем виконання уточненого річного плану за доходами загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів – 102,6% у 2008 році та 27,7% у I кварталі 2009 року;
- помірним рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста станом на 01.01.2009 р. (співвідношення прямого боргу Комсомольської міської ради до доходної частини бюджету міста за 2008 рік без урахування трансфертів) – 7,2%;
- збереженням в 2008 році позитивної динаміки окремих показників соціального розвитку міста: зростанням рівня середньомісячної заробітної плати на 33,7% до 2 182,0 грн., що перевищує загальноукраїнський показник на 20,8% та відсутністю заборгованості з її виплати; збереженням низького рівня офіційно зареєстрованого безробіття (0,5%), який залишається меншим за відповідний показник по країні (3,0%);
- подальшим зростанням основних економічних показників міста протягом 2008 року, переважна більшість яких в розрахунку на одного мешканця суттєво перевищує середнє значення по країні: обсягу реалізації промислової продукції на 61,9% до 4 956,3 млн. грн., обсягу інвестицій в основний капітал у 2,3 рази до 1 304,8 млн. грн., обсягу роздрібного товарообороту на 59,5% до 182,2 млн. грн.;
- нижчою, порівняно з більшістю міст України, потребою в оновленні основних фондів, які знаходяться в розпорядженні територіальної громади Комсомольської міської ради (в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста).

Рівень кредитного рейтингу міста Комсомольська обмежується:

- монопрофільністю економіки міста - ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» за результатами 2008 року формує 44,2% надходжень до бюджету міста за відповідний період без урахування трансфертів;
- уповільненням темпів зростання доходної частини бюджету міста у 2009 році, що зумовлюється негативними наслідками кризових явищ в економіці України;
- залежністю бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої до запланованого на 2009 рік обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 9,0%;
- наявною тенденцією щодо скорочення протягом 2005-2008 рр. середньооблікової кількості працівників (без врахування малого бізнесу) та продовження цієї тенденції у майбутньому, внаслідок припинення окремих стратегічних ініціатив в середньостроковому періоді на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат».

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися впродовж 2008 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Комсомольська, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Комсомольської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведено після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться у звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2008 року наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Комсомольська за 2006-2008 рр.

Показник	2006 рік	2007 рік	2008 рік	Темп росту, %
Чисельність населення, тис. осіб	54,3	54,3	54,4	100,1
Рівень зареєстрованого безробіття, %	0,37	0,42	0,50%	119,0
Середньомісячна заробітна плата, грн.	1 309,0	1 632,0	2 182,0	133,7
Заборгованість за заробітною платою станом на кінець періоду, млн. грн.	0,0	0,0	0,0	-
Питома вага середньооблікової кількості працівників у загальній чисельності населення, %	33,5	32,2	31,0	98,5
Обсяг реалізації продукції промисловості, млн. грн. (у фактичних цінах)	2 474,9	3 061,3	4 956,3	161,9
Роздрібний товарооборот, млн. грн. (у фактичних цінах)	87,5	114,2	182,2	159,5
Інвестиції в основний капітал, млн. грн. (у фактичних цінах)	384,5	552,7	1304,8	236,1
Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США	96,4	98,2	224,5	233,0
Обсяги введення в експлуатацію житла, тис. кв. м	8,6	15,1	9,9	65,8

Джерело: Виконавчий комітет Комсомольської міської ради

Населення міста, трудові ресурси та ринок праці

Чисельність наявного населення в місті Комсомольську за результатами 2008 року не змінилась та станом на 01.01.2009 р. складає 54,4 тис. осіб. У місті і надалі показник смертності переважає над народжуваністю, проте природне скорочення повністю покривається міграційним приростом.

Динаміка ринку праці відповідає тенденціям попередніх періодів. Зокрема, спостерігається подальше скорочення загальної кількості зайнятих в економіці міста без врахування малого бізнесу. Це пов'язано переважно з оптимізацією та автоматизацією процесів на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», на якому працює більше половини зайнятих у господарському комплексі міста.

У зв'язку з кризовими явищами в економіці України ситуація на ринку праці м. Комсомольська у II півріччі 2008 року погіршилась. Так, на відміну від I півріччя 2008 року, рівень зареєстрованого безробіття зріс на 0,08 в. п., до 0,5% (в середньому по країні 3,0%).

При цьому в Комсомольську спостерігається подальше зростання середньомісячної заробітної плати, рівень якої по місту перевищує відповідний середній показник по країні більше ніж на 20,0%. Слід зазначити, що заборгованість з виплати заробітної плати в Комсомольську відсутня. Зростання рівня оплати праці в звітному періоді підтримувалось ростом фінансових результатів діяльності ПГЗК та його структурних підрозділів, поступовим підвищення рівня мінімальної заробітної плати та зростанням будівельної активності.

З огляду на найбільшу кількість зайнятих та найвищий рівень оплати праці, бюджетоформуючим видом економічної діяльності у м. Комсомольську є «Промисловість», а відтак бюджету міста характерний низький рівень галузевої диверсифікації податкових надходжень та існує висока залежність від діяльності одного підприємства.

Згідно з інформацією, отриманою від виконавчого комітету Комсомольської міської ради, у 2008 році на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» продовжується скорочення чисельності зайнятих на 10,0%, порівняно з 2007 роком. Передбачається, що вивільнену робочу силу після проходження відповідного навчання буде працевлаштовано на електрометалургійному заводі «Ворскла-Сталь», активне будівництво якого ведеться неподалік від міста.

Слід зазначити, що у майбутньому очікується як зменшення чисельності працівників у м. Комсомольську, так і уповільнення темпів зростання оплати праці, передусім, у промисловості, що зумовлюватиметься негативними наслідками уповільнення темпів економічного зростання країни в цілому внаслідок світових кризових явищ.

Промисловий комплекс міста

Промисловий комплекс м. Комсомольська зберігає свою монопрофільність: провідне місце займає видобувна промисловість. За результатами 2008 року обсяг реалізації промислової продукції у фактичних цінах, проти 2007 року, збільшився на 61,9%, до 4 956,3 млн. грн. У розрахунку на одного мешканця міста цей показник у 5,4 рази перевищує середнє значення по країні.

ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» і надалі зберігає статус містоформуючого підприємства та залишається одним із найбільших виробників

залізорудних обкотишів в Україні. У 2008 році внаслідок скорочення обсягів споживання металопродукції та зниження цін на продукцію металургійних підприємств у світі відбулось скорочення обсягу виробництва та реалізації продукції на цьому підприємстві на 0,4-4,1%, порівняно з 2007 роком. Скорочення обсягів виробництва продукції відкритим акціонерним товариством продовжувалось і у I кварталі 2009 року.

Залізорудна сировина, яка видобувається в країні, використовується переважно при виплавці сталі як вітчизняними підприємствами, так і експортується в інші країни, а обсяги її споживання є похідними від попиту на продукцію чорної металургії. Тому у найближчі періоди слід очікувати погіршення показників фінансово-господарської діяльності видобувних підприємств.

На тлі зниження обсягів виробництва рада директорів Ferrtexro переглянула стратегію підприємства та прийняло рішення відкласти усі стратегічні проекти та зосередитись на розвитку та підтримці наявних українських потужностей до повернення стабільності на світові сировинні ринки.

Інвестиційна діяльність

У 2008 році в місті зберігається високий рівень інвестиційної діяльності. Зокрема, за обсягом інвестицій в основний капітал та іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця Комсомольськ випереджає середні показники по країні в декілька разів. Причому темпи зростання залучення інвестицій в основний капітал та іноземних інвестицій у 2008 році перевищували загальноукраїнські темпи.

Зважаючи на те, що в 2006-2007 рр. було розпочато реалізацію 2 великих інвестиційних проектів ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» у місті спостерігається стабільне збільшення суми інвестицій в основний капітал та високий темп зростання обсягу будівельних робіт.

Слід зазначити, що зважаючи на прийняті радою директорів Ferrtexro рішення щодо припинення всіх стратегічних ініціатив у середньостроковому періоді, можна зробити припущення про майбутнє скорочення темпів зростання обсягів інвестицій у наступних періодах.

Протягом 2008 року в м. Комсомольську було введено в експлуатацію 9,9 тис. кв. м житла, що на 34,2% менше, порівняно з 2007 роком. У розрахунку на 1 000 мешканців площа введеного в 2008 році в експлуатацію житла, на відміну від 2007 року, є нижчою за середнє значення по країні за відповідний період (на 19,6%) та складає 182,9 кв. м.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

У 2008 році спостерігається подальше скорочення зовнішньої торгівлі послугами¹ за рахунок зниження імпорту. За результатами звітного періоду зовнішньоторговельний оборот послуг по місту Комсомольську склав 15 439,2 тис. дол. США, що на 33,2% менше, порівняно з 2007 роком. У структурі експорту провідне місце і надалі посідають транспортні послуги, у структурі імпорту спостерігається зростання питомої ваги послуг, пов'язаних з фінансовою діяльністю. Більшість експортно-імпортних операцій припадає на країни Європи – Австрію та Угорщину.

Торгівля та громадське харчування

Протягом 2008 року в м. Комсомольську зберігається позитивна динаміка розвитку споживчого ринку. Так, обсяг роздрібного товарообороту за результатами звітного періоду складає 182,2 млн. грн., темп зростання до 2007 року становить 159,5%. Незважаючи на високу динаміку цього показника протягом 2005-2008 рр., за обсягом роздрібного товарообороту у розрахунку на одного мешканця Комсомольськ і надалі поступається середньому значенню по країні.

Зростання роздрібного товарообороту підтримується як зростанням купівельної спроможності населення міста Комсомольська, так і розширенням торговельної мережі та збільшенням її потужності.

Розвиток протягом звітного періоду торговельної мережі позитивно впливає на надходження до бюджету міста від плати за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності, який у 2008 році зріс, порівняно з попереднім роком, у 2,0 рази. Протягом 2008 року відбулося скорочення обсягу надходжень від ринкового збору на 1,5%.

Житлово-комунальне господарство міста

Пріоритетними напрямками розвитку комунальної сфери міста в звітному періоді були підвищення якості обслуговування та забезпечення умов проживання населення відповідно до сучасних стандартів, а також створення ефективної гнучкої економічно обґрунтованої тарифної системи, яка б враховувала як зміну собівартості житлово-комунальних послуг, так і платіжну здатність населення. Це, в свою чергу, дозволить забезпечити беззбиткову діяльність комунальних підприємств та підтримувати в належному стані житловий фонд, інженерні мережі та інженерні об'єкти міста.

Незважаючи на постійний перегляд тарифів на житлово-комунальні послуги, з метою приведення їх до фактичної собівартості, станом на 01.01.2009 р. ступінь покриття тарифом собівартості житлово-комунальних послуг з водопостачання

¹ Інформація щодо обсягів зовнішньої торгівлі товарами в місті Комсомольську має статус конфіденційної

складає 71,4%, з водовідведення – 70,2%, з тепlopостачання та гарячого водопостачання 93,7%.

Незважаючи на те, що рівень проплати населення за комунальними рахунками залишається відносно високим, за деякими видами послуг він все ще залишається нижчим за 100,0%. Це, в свою чергу, призводить до зростання обсягу простроченої заборгованості населення за житлово-комунальні послуги: за звітний період її обсяг зріс на 6,2% та у розрахунку на одного мешканця станом на 01.01.2009 р. склав 127,2 грн., що є високим показником. При цьому фінансовий стан комунальних підприємств залишається важким. Підприємства житлово-комунального господарства залишаються найзбитковішими підприємствами комунальної власності міста.

Земельні ресурси та комунальна власність

Комсомольська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За результатами 2008 року питома вага надходжень від операцій з комунальним майном (продаж, оренда, користування) у структурі доходної частини бюджету міста без врахування трансфертів складає 20,4% (в 2007 році – 20,3%).

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення, місто постійно здійснює продаж об'єктів та земельних ділянок комунальної власності. Слід зазначити, що в м. Комсомольську приватизація комунальної власності проводиться виключно шляхом викупу. В 2008 році значно зменшилась загальна площа приватизованих земельних ділянок та площа проданих приміщень, які перебувають у комунальній власності. При цьому загальна сума доходів бюджету міста від операцій з капіталом у 2008 році, проти 2007 року, зросли на 27,7%.

У 2008 році площа земельних ділянок, які перебувають в оренді зросла на 53,2%, об'єктів комунальної власності зменшилась на 1,8%. При цьому динаміка відповідних надходжень є значно вищою. Зростанню надходжень від оренди в аналізованому періоді сприяло введення в дію з січня 2008 року технічної документації з нормативної грошової оцінки земель м. Комсомольська та з вересня 2007 року нової «Методики розрахунку плати за оренду майна, яке перебуває у комунальній власності територіальної громади м. Комсомольська, та порядку його використання», згідно з якою розмір орендної плати визначається, виходячи з ринкової вартості орендованого майна.

Можна прогнозувати, що скорочення інвестиційних проектів на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» та тенденція до падіння попиту та, як наслідок, цін на майно комунальної власності, спричинені загальною негативною макроекономічною динамікою у країні, буде характерна для Комсомольська у 2009 році. Це, безумовно, впливатиме на обсяги надходжень до бюджету розвитку та може ускладнити процес акумулювання бюджетних ресурсів, необхідних для

погашення облігацій внутрішньої місцевої позики серії 1-А обсягом 8,0 млн. грн. у липні поточного року.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Комсомольська, він був представлений у форматі бюджетного балансу

Бюджет міста Комсомольська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2006 рік			2007 рік			2008 року		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Податкові надходження	48 141,5	1 295,4	49 436,8	55 765,5	1 378,7	57 144,2	78 480,7	1 601,0	80 081,7
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	189,2	12 961,3	13 150,5	296,5	11 113,4	11 410,0	1 586,7	16 605,6	18 192,3
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	9 849,4	1 815,6	11 665,1	21 011,4	0,0	21 011,4	22 762,4	0,0	22 762,4
Операційні надходження всього	58 180,1	16 072,3	74 252,4	77 073,5	12 492,1	89 565,6	102 829,7	18 206,7	121 036,4
Поточні видатки	42 156,8	4 205,8	46 362,6	51 500,9	7 136,2	58 637,2	69 244,2	10 427,4	79 671,6
Субсидії та поточні трансферти	12 771,0	1 533,2	14 304,3	26 050,3	87,6	26 137,9	24 375,0	467,3	24 842,3
Операційні видатки всього	54 927,9	5 739,0	60 666,9	77 551,3	7 223,8	84 775,1	93 619,3	10 894,7	104 513,9
Операційний баланс	3 252,2	10 333,3	13 585,6	-477,8	5 268,3	4 790,5	9 210,5	7 312,0	16 522,4
Фінансовий дохід	568,5	0,0	568,5	2 500,8	0,0	2 500,8	2 833,9	0,0	2 833,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	242,0	0,0	242,0	960,1	0,0	960,1	957,8	0,0	957,8
Фінансовий баланс	326,5	0,0	326,5	1 540,7	0,0	1 540,7	1 876,1	0,0	1 876,1
Поточний баланс	3 578,7	10 333,3	13 912,1	1 062,9	5 268,3	6 331,2	11 086,6	7 312,0	18 398,6
Капітальні надходження	0,0	8 308,2	8 308,2	0,0	8 392,8	8 392,8	0,0	10 718,9	10 718,9
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	891,0	891,0	1 782,0	2 510,7	3 663,8	6 174,5	366,0	2 874,6	3 240,6
Капітальні надходження всього	891,0	9 199,2	10 090,2	2 510,7	12 056,6	14 567,3	366,0	13 593,5	13 959,5
Капітальні видатки	2 476,3	13 460,0	15 936,3	2 699,9	15 287,4	17 987,3	5 904,6	22 545,0	28 449,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	28,9	293,9	322,8	0,0	1 192,4	1 192,4	81,5	1 005,4	1 086,9
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	891,0	0,0	891,0	2 675,2	0,0	2 675,2	2 679,6	0,0	2 679,6
Капітальні видатки всього	3 396,2	13 753,9	17 150,1	5 375,1	16 479,8	21 854,9	8 665,7	23 550,3	32 216,1
Капітальний баланс	-2 505,2	-4 554,6	-7 059,8	-2 864,4	-4 423,2	-7 287,6	-8 299,7	-9 956,9	-18 256,6
Баланс після капітальних видатків	1 073,5	5 778,7	6 852,1	-1 801,5	845,1	-956,4	2 786,9	-2 644,9	142,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	-0,7	-0,7	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Профіцит/дефіцит	1 073,5	5 779,4	6 852,9	-1 801,5	845,6	-955,9	2 786,9	-2 644,4	142,5

Джерело: Фінансове управління Комсомольської міської ради

Виходячи з наведених вище даних у 2008 році, як і протягом попередніх бюджетних періодів, операційний баланс бюджету зберігає додатне значення, що забезпечувалось переважанням темпів зростання операційних доходів над темпами

зростання операційних видатків. Це свідчить про спроможність за рахунок поточних доходів забезпечувати фінансування поточних видатків бюджету (заробітна плата та нарахування на неї, оплата медикаментів, продуктів харчування, комунальних послуг бюджетних установ, тощо). Водночас через погіршення динаміки економічного розвитку міста, спричиненої кризовими явищами в економіці України, темп зростання операційних доходів надалі може суттєво уповільнитися за одночасного збереження високого темпу зростання операційних видатків. Це, у свою чергу, буде мати наслідком утворення негативного сальдо операційного балансу бюджету міста.

Необхідно зазначити, що у 2008 році бюджет міста не мав тимчасових касових розривів, а тому, на відміну від 2007 року, короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку не залучались.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Комсомольська протягом зазначеного періоду була дотація вирівнювання з Державного бюджету, оскільки за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат. При цьому слід зазначити, що у 2007 році місто сплачувало вилучення до Державного бюджету України. Обсяг дотації вирівнювання у 2008 році становив 156,2 тис. грн., а співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складало 0,2%. Відповідно до планових показників міського бюджету на 2009 рік зазначене співвідношення становило 9,0%.

Слід зазначити, що у 2008 році, як і у попередньому бюджетному періоді, з метою зменшення навантаження на бюджет Комсомольська міська рада здійснює активні операції з тимчасово вільними залишками спеціального фонду бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит у банківських установах. Внаслідок цього, у 2008 році містом було додатково отримано 2 833,9 тис. грн. відсоткових платежів за користування тимчасово вільними бюджетними коштами, що на 13,3% більше за надходження у 2007 році. Таким чином, місту вдалося у 2008 році досягти позитивного значення фінансового балансу, незважаючи на існуючі витрати, пов'язані з виплатами відсоткових платежів за випусками облігацій внутрішньої місцевої позики м. Комсомольська.

Як і в попередніх бюджетних періодах, позитивне сальдо поточного балансу бюджету спрямовується переважно на покриття дефіциту капітального балансу. Однак слід зауважити, що через значне переважання обсягу капітальних видатків над капітальними надходженнями, бюджет міста за результатами 2008 року виконано з дефіцитом у частині спеціального фонду, сума якого склала 2 644,4 тис. грн. Загалом бюджет міста у 2008 році виконано з профіцитом у сумі 142,5 тис. грн.

Дефіцит спеціального фонду, який утворився за наслідками виконання бюджету міста у 2008 році, було покрито за рахунок залишків коштів на рахунках місцевого бюджету, а також за рахунок повернення тимчасово вільних бюджетних коштів з депозитних рахунків, що відповідно мало наслідком зменшення показника

ліквідності бюджету в цілому та за спеціальним фондом зокрема. Порівняно з початком року зменшення залишків коштів становило за спеціальним фондом 32,0%, до 5,6 млн. грн. Водночас за загальним фондом залишки коштів зросли у 11,1 рази, до 3,1 млн. грн. При цьому загальна ліквідність бюджету (співвідношення залишків на рахунках міського бюджету до фактичного обсягу видатків без урахування трансфертів) порівняно з 2007 роком збільшилась за загальним фондом з 0,3% до 3,0%, за спеціальним – зменшилась з 34,8% до 16,3%. Загальна ліквідність бюджету міста зменшилась на 1,7 в. п. (з 8,1% до 6,4%).

Виконання доходної частини бюджету м. Комсомольська за результатами 2008 року

Доходну частину бюджету міста за результатами 2008 року виконано в обсязі 135 150,2 тис. грн. (без врахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу), що складає 109,4% від уточненого річного плану на відповідний період. Проти 2007 року, доходна частина бюджету (без врахування коштів, що передаються з однієї частини в іншу) зросла на 30,0%.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету м. Комсомольська у 2008 році зазнали певних змін, порівняно з попередніми бюджетними періодами, зокрема, відбулось скорочення питомої ваги трансфертів та зростання питомої ваги всіх неподаткових надходжень до доходної частини бюджету міста. Проте, як і раніше, в структурі доходів бюджету міста спостерігається переважання податкових надходжень та офіційних трансфертів – питома вага зазначених джерел у фактично виконаному протягом аналізованого періоду обсязі доходної частини бюджету склала відповідно 59,3% та 17,3%.

Планові показники з урахуванням змін на 2008 рік за доходами загального фонду (без врахування коштів, які передаються з однієї частини до іншої) протягом аналізованого періоду було виконано на 100,0%, у тому числі за доходами, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, на 103,1%, за власними доходами – на 101,4%, трансфертами – на 91,0%. При цьому обсяг закріплених доходів, проти 2007 року, збільшився на 33,6%, сума власних доходів – на 72,4%.

Високі темпи зростання доходів, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, зумовлені, передусім, значним зростанням обсягів надходжень до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб, питома вага якого в доходах бюджету без врахування трансфертів і надалі перебуває на рівні 70%. При цьому темп зростання надходжень від сплати податку з доходів фізичних осіб у звітному періоді, проти 2007 року, становив 134,1%.

Збільшення обсягу власних доходів порівняно з 2007 роком підтримується суттєвим зростанням переважної більшості джерел власних надходжень міського бюджету. Крім того, в 2008 році до загального фонду доходної частини бюджету міста було залучено додаткові кошти шляхом розміщення на депозитних рахунках у банку тимчасово вільних бюджетних коштів.

У 2008 році, на відміну від попередніх періодів, місто Комсомольськ отримало статус міста-реципієнта внаслідок того, що у звітному періоді відповідні видатки зростали швидшими темпами, ніж доходи, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів. Обсяг дотації вирівнювання з Державного бюджету у 2008 році склав 156,2 тис. грн., а співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів склало у 2008 році 0,2%.

Слід зазначити, що у майбутньому очікується погіршення ситуації з наповненням міського бюджету, на що впливатиме уповільнення темпів зростання надходжень податку з доходів фізичних осіб внаслідок скорочення чисельності зайнятих за видами економічної діяльності, так і зниження темпів оплати праці. Це зумовлюватиметься негативними наслідками зменшення темпів економічного зростання країни в цілому внаслідок світових кризових явищ.

Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за доходами спеціального фонду бюджету м. Комсомольська без урахування трансфертів, та коштів, отриманих із загального фонду, склав 167,0%. Це пов'язано з надходженням на спеціальні рахунки бюджетних установ благодійних внесків, грантів та дарунків, які не планувались.

Виконання уточненого плану за надходженнями від реалізації землі у 2008 році становило 108,9%, тоді як план за надходженнями від реалізації комунального майна було виконано на 69,1%. У 2009 році очікується збереження тенденції до падіння попиту на земельні активи та комунальне майно, спричиненої загальною негативною макроекономічною динамікою у країні. Це, у свою чергу, може ускладнити процес акумулювання доходів бюджету розвитку та здійснювати капітальні вкладення.

Виконання видаткової частини бюджету м. Комсомольська за результатами 2008 року

У зв'язку з щорічним збільшенням обсягів доходної частини бюджету м. Комсомольська обсяги виконання видаткової частини бюджету міста протягом 2008 року теж збільшились. Зростання видаткової частини бюджету міста в аналізованому періоді забезпечується збільшенням обсягів фінансування за усіма основними статтями видатків міського бюджету.

Прийнятний рівень виконання річного плану за видатками у 2008 році мав наслідком зменшення кредиторської заборгованості бюджету міста станом на 01.01.2009 р. Прострочена кредиторська заборгованість станом на 01.01.2009 р. була відсутня.

Видаткова частина бюджету міста за функціональною класифікацією, як і в попередніх періодах, має соціальне спрямування. Значний обсяг бюджетних коштів спрямовується на фінансування освіти, охорони здоров'я, соціальний захист та соціальну допомогу (переважно асигнування на оплату праці працівників бюджетних установ, нарахування на заробітну плату та соціально спрямовані

трансфери населенню), питома вага яких у структурі витрат бюджету без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу, сягає 59,5%.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2006-2008 рр. характеризується значною питоною вагою поточних видатків – майже 80% у загальному обсязі видаткової частини бюджету. При цьому питома вага захищених статей видатків загального фонду бюджету міста Комсомольська у зазначеному періоді теж була високою (85,3%) та зменшилась порівняно з відповідним показником у 2007 році на 3,4 в. п.

Місто вчасно та у повному обсязі виконує план своїх зобов'язань з обслуговування боргу.

Бюджет міста Комсомольська на 2009 рік

Плановими показниками на 2009 рік обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються до спеціального фонду, було зменшено на 14,5%, порівняно з виконанням у 2008 році. За загальним фондом доходи бюджету міста було затверджено в обсязі 105 591,2 тис грн. Темп зростання надходжень загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів), які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2008 році, склав 93,4%. Темп зростання власних доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2008 році, склав 92,3%.

Темп зростання надходжень податку з доходів фізичних осіб, запланованих на 2009 рік, порівняно з фактичним виконанням у 2008 році, складає 92,7%. Фактично протягом січня-березня 2009 року виконання річного плану за зазначеним джерелом доходів міського бюджету на 2009 рік становило 30,8%.

Бюджетом м. Комсомольська на 2009 рік було заплановано надходження дотації вирівнювання в обсязі 6.9 млн. грн., що у 44,2 рази більше, ніж у 2008 році. При цьому якщо у 2008 році співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складало 0,2%, то відповідно до планових показників міського бюджету на 2009 рік – 9,0%.

Запланований на 2009 рік обсяг доходної частини спеціального фонду бюджету м. Комсомольська без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду, було затверджено в обсязі 18 436,3 тис. грн. (на 36,3% менше за фактичний показник виконання у 2008 році). Здебільшого, це спричинено запланованим зменшенням обсягу надходжень до цільових фондів та власних надходжень бюджетних організацій.

Рівень виконання річного плану надходжень до бюджету розвитку Комсомольської міської ради протягом січня-березня 2009 року становило 2,8% від запланованого на 2009 рік, у т. ч. надходження від реалізації майна становили 5,6% від річного плану, а від продажу землі – 2,1%.

Видаткова частина бюджету м. Комсомольська на 2009 рік затверджена в обсязі 127 030,4 тис. грн. У 2009 році передбачається зростання обсягу видатків бюджету міста на фінансування основних галузей соціальної сфери. Слід зазначити, що постійне зростання вартості енергоносіїв, у тому числі для населення та бюджетних установ міста, призводить до додаткового навантаження на бюджет міста як у зв'язку з компенсаційними виплатами підприємствам житлово-комунального комплексу, так і прямим фінансуванням вартості енергоносіїв для бюджетних організацій.

У рішенні Комсомольської міської ради «Про міський бюджет на 2009 рік» передбачено спрямувати кошти бюджету розвитку у розмірі 2 млн. грн. на погашення облігацій внутрішньої місцевої позики серії 1-А обсягом 8,0 млн. грн. Погашення інших 6 млн. грн. планується здійснити за рахунок вільних залишків бюджетних коштів, що розміщені на депозитах у банках.

Слід зазначити, що плановими показниками на 2009 рік обсяги окремих видаткових статей («Житлово-комунальне господарство» та «Будівництво»), планування та виконання обсягів видатків за якими прямо пов'язане з перерахуванням з Державного бюджету офіційних трансфертів до бюджету міста, та надходження коштів до бюджету розвитку, було зменшено, порівняно з виконанням у 2008 році.

Боргові зобов'язання

Протягом 2008 року обсяг прямого боргу Комсомольської міської ради не змінився та станом на 01.01.2008 р. складає 8,0 млн. грн. – облігації внутрішньої місцевої позики. Виплата процентного доходу за цим зобов'язанням протягом звітного періоду проводилась у повному обсязі та в строк. При цьому за рахунок збільшення доходної частини бюджету міста пряме боргове навантаження на бюджет міста без врахування трансфертів знизилася на 2,9 в. п., до 7,2%, що є невисоким показником.

Консолідований борг міста станом на 01.01.2009 р. складав 9,9 млн. грн., та складався з прямого богу міської ради та майнового поручительства Комсомольської міської ради перед ТОВ філія «Придніпровське регіональне управління Банку «Фінанси та кредит» у забезпечення зобов'язань, що впливає під час оформлення кредитної лінії.

Місто надалі планує здійснити випуск процентних муніципальних облігацій внутрішньої позики після нормалізації ситуації на фінансовому ринку України.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Комсомольська підтверджено на рівні uaA-, прогноз «негативний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

**Старший фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів**

О. І. Луценко

Додатки

Бюджет м. Комсомольська за результатами 2004-2008 рр., представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік
Податкові надходження	29 725,2	39 038,2	49 436,8	57 144,2	80 081,7
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	3 752,5	4 884,1	13 150,5	11 410,0	18 192,3
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	9 162,7	11 680,6	11 665,1	22 000,0	22 762,4
Операційні надходження всього	42 640,4	55 602,8	74 252,4	89 565,6	121 036,4
Поточні видатки	24 018,9	36 676,4	46 362,6	58 637,2	79 671,6
Субсидії та поточні трансферти	15 735,2	14 063,8	14 304,3	26 137,9	24 842,3
Операційні видатки всього	39 754,1	50 740,2	60 666,9	84 775,1	104 513,9
Операційний баланс	2 886,3	4 862,6	13 585,6	4 790,5	16 522,4
Фінансовий дохід	0,1	0,0	568,5	2 500,8	2 833,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	242,0	960,1	957,8
Фінансовий баланс	0,1	0,0	326,5	1 540,7	1 876,1
Поточний баланс	2 886,5	4 862,6	13 912,1	6 331,2	18 398,6
Капітальні надходження	2 516,0	11 530,9	8 308,2	8 392,8	10 718,9
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	741,0	1 702,0	1 782,0	6 174,5	3 240,6
Капітальні надходження всього	3 257,0	13 232,9	10 090,2	14 567,3	13 959,5
Капітальні видатки	4 037,8	15 194,4	15 936,3	17 987,3	28 449,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 466,6	1 022,2	322,8	1 192,4	1 086,9
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	666,0	626,0	891,0	2 675,2	2 679,6
Капітальні видатки всього	6 170,4	16 842,5	17 150,1	21 854,9	32 216,1
Капітальний баланс	-2 913,4	-3 609,7	-7 059,8	-7 287,6	-18 256,6
Баланс після капітальних видатків	-27,0	1 252,9	6 852,1	-956,4	142,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	-0,6	-0,5	-0,7	-0,5	-0,5
Профіцит/дефіцит	-26,3	1 253,4	6 852,9	-955,9	142,5

Джерело: Фінансове управління Комсомольської міської ради

Фінансування бюджету м. Комсомольська в 2004-2008 року, тис. грн.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік
Профіцит/дефіцит	-26,3	1 253,5	6 852,9	-955,9	142,5
Фінансування	26,3	-1 253,5	-6 852,9	955,9	-142,5
Зміни залишків	28,7	-1 253,4	-1 373,0	1 598,1	574,9
залишок на початок року	11,94	1 379,00	5 010,33	4 005,38	2 407,3
залишок на кінець року	127,24	2 632,40	6 449,53	2 407,31	1 832,4
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	-5 479,9	-642,2	-717,3
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	9 000,0	26 536,3	44 905,5
Розміщення коштів з депозитів або придбання цінних паперів	0,0	0,0	14 479,9	27 178,5	45 622,9
Фінансування за рахунок єдиного казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	10 934,4	0,0	0,0	1 238,0	0,0
Погашення	10 934,4	0,0	0,0	1 238,0	0,0
Інші розрахунки	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Комсомольської міської ради